

Saksframlegg

Saksbehandler: Line Berger Husem

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
20/16	Kommuneplanutvalget	08.06.2020
	Planutvalget	
20/62	Kommunestyret	17.06.2020

Forslag til planprogram - høring og offentlig ettersyn

Kommunedirektøren tilrår kommuneplanutvalget å legge saken fram for kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

1. Forslag til planprogram for kommuneplan 2022-33 legges ut til offentlig ettersyn og sendes på høring, jf. plan- og bygningslovens § 11-13.
2. Oppstart av revisjon av Rælingens kommuneplan varsles og kunngjøres i media.

Saksprotokoll i Kommuneplanutvalget - 08.06.2020

Behandling:

Innstilling fra kommunedirektøren ble enstemmig vedtatt som kommuneplanutvalgets innstilling til kommunestyret.

Vedtak:

1. Forslag til planprogram for kommuneplan 2022-33 legges ut til offentlig ettersyn og sendes på høring, jf. plan- og bygningslovens § 11-13.
2. Oppstart av revisjon av Rælingens kommuneplan varsles og kunngjøres i media.

Saksprotokoll i Kommunestyret - 17.06.2020

Behandling:

Lars-Jørgen Kihlberg Olsen (H) fremmet følgende tilleggsforslag til vedtak:

- Tillegg til vedtakspunkt 1 i innstillingen
For å sikre reell mulighet for brukermedvirkning ved fastsettelsen av planprogrammet, utvides høringsfristen til 15.9.2020
- Nytt vedtakspunkt:
Kommunedirektøren bes legge frem en plan for kommunestyret for å sikre Rælingens innbyggere, brukergrupper, lag- og foreninger utstrakte muligheter for medvirkning og dialog i kommuneplanarbeidet. Planen bør blant annet vurdere følgende tiltak:
  - Åpne folkemøter i alle skolekretser
  - Spesielle tiltak for å inkludere barn og unge i planprosessen, f.eks. gjennom bruk av Barnetråkk eller lignende metodikk.

- SMS-informasjon til alle kommunens innbyggere om hvordan de kan medvirke i planprosessen
- Enkle muligheter for å gi digitale innspill til planarbeidet.

Votering:

Forslag fra Kihlberg Olsen, tillegg til vedtakspunkt 1, falt mot tolv stemmer, (3FrP, 7H, KRF, V)
Forslag fra Kihlberg Olsen til nytt vedtakspunkt falt mot tolv stemmer, (3FRP, 7H, KRF, V)
Innstilling fra kommuneplanutvalget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Forslag til planprogram for kommuneplan 2022-33 legges ut til offentlig ettersyn og sendes på høring, jf. plan- og bygningslovens § 11-13.
2. Oppstart av revisjon av Rælingens kommuneplan varsles og kunngjøres i media.

Saksutredning

1. Sammendrag

Planprogrammet setter rammene for arbeidet med kommuneplanen og er en «plan for planen». Hensikten er å legge til rette for et godt planlagt arbeid med kommuneplanen. Planprogrammet beskriver mål for kommuneplanarbeidet, planprosessen, medvirkning, sentrale tema og problemstillinger, behov for utredninger, samt nasjonale og regionale føringer som skal ligge til grunn for planarbeidet. Planprogrammet er et verktøy for den tidlige fasen av kommuneplanarbeidet og skal legges ut til offentlig ettersyn samtidig med varsling av planoppstart.

Kommuneplanens samfunnsdel skal gi overordnede mål for sektorenes planlegging og retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i den kommunale virksomheten. FNs bærekraftsmål skal legges som ramme og premiss for arbeidet med kommuneplanen. Samfunnsdelen klargjør hvilke satsingsområder man vektlegger og gir den ønskede utvikling i kommunene en politisk retning.

Kommuneplanens arealdel styrer den langsiktige arealutviklingen i kommunen og setter rammer for framtidige tiltak og arealbruk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponering av arealene.

Opplegg for medvirkning i arbeidet med kommuneplanen beskrives i planprogrammet. Kommunedirektøren ønsker å legge opp til bred medvirkning i arbeidet med kommuneplanen. Det åpnes også for innspill til arealdelen av kommuneplanen nå ved utlegging av høringsforslag til planprogram og ved at planarbeidet samtidig varsles oppstartet.

2. Bakgrunn for at saken fremmes

For å imøtekomme de største utfordringene Rælingen står ovenfor, og for å skape et godt samfunn som er *bærekraftig* til det beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner, er det behov for en ny kommuneplan. For at kommunen i større grad skal kunne ha en gjennomføringsrettet og effektiv planlegging er det behov for en tydeligere arealdel, basert på et grundigere kunnskapsgrunnlag. Kommunen trenger også en tydelig samordning mellom samfunnsdelen og arealdelen. Planprogrammet beskriver hvordan arbeidet med kommuneplanen skal legges opp.

Plan- og bygningsloven inneholder bestemmelser om krav til planprogram. Det er blant annet konkrete bestemmelser til både prosesskrav og til arbeidet i planfasene. Hovedhensikten er å legge til rette for et best mulig planlagt arbeid gjennom en mer omfattende tidlig fase, og gjennom det sikre en målrettet, aktuell, effektiv og forutsigbar planlegging.

Planprogrammet skal redegjøre for rammer for kommuneplanarbeidet, *planprosessen* og opplegget for medvirkning samt behovet for *utredninger*, herav ift forskrift om konsekvensutredninger.

I forkant av arbeidet med planstrategi og planprogram har det blitt jobbet med Folkehelseoversikt 2020, et kunnskapsgrunnlag om blant annet helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne. Folkehelseoversikten ligger til grunn for omtale av utviklingstrekk og utfordringer i planstrategien og vil inngå som grunnlagsdokument i kommunens arbeid med kommuneplanen.

3. Tidligere behandling og vedtak

3.1 Forhold til relevante styringsdokumenter

Det vises til sak KPU 20/12 og KST 20/23 om kommunal planstrategi. Planstrategien inneholder et *vedtak* som avklarer at gjeldende kommuneplan skal revideres. Utviklingstrekk og utfordringer framover ligger til grunn for både planstrategiens konklusjoner og for skisserte tema i planprogram for kommuneplanrevisjon.

4. Sakens innhold

Planprogram og planstrategi

Planprogrammet beskriver mål for kommuneplanarbeidet, planprosessen, medvirkning, sentrale tema og problemstillinger, behov for utredninger, samt nasjonale og regionale føringer som skal ligge til grunn for planarbeidet. Planprogrammet er et verktøy for *den tidlige fasen av kommuneplanarbeidet* og skal legges ut til offentlig ettersyn samtidig med varsling av planoppstart.

Kommunal planstrategi for Rælingen 2020 er kommunestyrets prioriterings- og styringsdokument for planleggingsbehov i perioden fram til 2023. Kommunal planstrategi foreligger til sluttbehandling (vedtak) i samme møte som høringsforslag til planprogram behandles. Planstrategien skal gi et grunnlag for en målrettet planlegging i perioden og har inkludert en gjennomgang av kommunens plansystem og planoversikt. Planstrategien inneholder et *vedtak* som avklarer at *gjeldende kommuneplan skal revideres*, både samfunns- og arealdelen.

Kommunal planstrategi og planprogram for kommuneplanrevisjonen utarbeides som *to* separate dokumenter.

Planprogram og kommuneplan

Planprogrammet setter rammene for arbeidet med kommuneplanen og er en «plan for planen». Hensikten er å legge til rette for et godt planlagt arbeid med kommuneplanen.

Kommuneplanen tar for seg kommunen sin helhetlige planlegging og er et viktig styringsdokument for kommunens folkevalgte og kommunens administrasjon. Gjennom målsettinger og strategier gis det føringer og retningslinjer på hvordan vi skal møte dagens og framtidens utfordringer. Hvilke mål kommunene skal ha for kommuneplanperioden, vil pekes ut etter en bred medvirkningsprosess.

Medvirkning og samarbeid

Kommunedirektøren ønsker å legge opp til bred medvirkning i arbeidet med kommuneplanen. Høringen av forslaget til *planprogram* for kommuneplanrevisjonen, innebærer en mulighet til å melde innspill og synspunkter til planarbeidet. Det åpnes for innspill til arealdelen av kommuneplanen nå ved utlegging av høringsforslag til planprogram og ved at planarbeidet samtidig varsles oppstartet.

Eksterne myndigheter som Fylkesmannen i Oslo og Viken, Viken fylkeskommune, Statens vegvesen, NVE, Bane NOR o.l. vil bli kontaktet direkte for deltakelse, orienteringer og avklaringer underveis i planprosessene. Kommunen vil bruke Regionalt planforum aktivt i planprosessene.

En mer direkte involverende medvirkning vil kommunedirektøren tilrå å legge til arbeidet med *kommuneplanforslaget*. Det skal legges opp til gode samarbeidsprosesser både i arbeidet med samfunnsdelen og arealdelen. Det er viktig å få til involverende prosesser som er med på bygge en felles kultur, og som skaper et felles engasjement for framtidig utvikling. Vi skal derfor ha ulike medvirkningsarrangementer knyttet til tema og ulike brukergrupper som sikrer at lokalmiljøene blir hørt. Som det går fram av kap. 7 i planprogrammet ønsker kommunedirektøren å legge vekt på å synliggjøre koblingen mellom folkehelse og livskvalitet med ulike stedskvaliteter.

Samfunnsdelen

Gjennom arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel skal kommunen vektlegge viktige utfordringer knyttet til samfunnsutvikling og synliggjøre de strategiske valg kommunen tar. Vedtatt planstrategi ligger til grunn og synliggjør de viktigste utfordringene og utviklingsområdene framover. Disse temaene er omtalt:

- Klimaendringer og klimatilpasninger
- Høy befolkningsvekst framover
- Tettstedsutvikling
- Forventninger til kommunen som tjenesteyter
- Strammere økonomiske rammer
- Mestring i alle livsfaser og ansvarliggjøring av innbyggere
- Utfordringer som krever innovasjon og omstilling
- Samarbeid med frivillige organisasjoner
- Legge til rette for kulturelle og sosiale møteplasser
- Oppmerksomhet på samfunnssikkerhet og beredskap, særlig klimatilpasning og smittevern
- Bredt boligtilbud
- Redusere trafikkvekst
- Langsiktig strategi for arealbruk

Kommuneplanens samfunnsdel skal gi overordnede mål for sektorenes planlegging og retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i den kommunale virksomheten. FNs bærekraftsmål skal legges som ramme og premiss for arbeidet med kommuneplanen

Samfunnsdelen skal bidra til å styrke medvirkningen i kommunens planarbeid og bidra til en bedre politisk styring. Ved at man i samfunnsdelen klargjør hvilke satsingsområder man vektlegger vil den ønskede utvikling i kommunen gis en politisk retning. Ved å vektlegge kommunens prioriterte områder innenfor ulike sektorer og tema i samfunnsdelen, åpnes det for en tydeligere og sterkere politisk innflytelse i planlegging og forvaltning av kommunen.

Kommunens visjon skal være førende for kommuneplanen og legges til grunn for de satsningsområdene som kommunen peker ut som viktig. Når kommunen starter opp arbeidet med ny kommuneplan er det naturlig å vurdere om dagens visjon fortsatt er dekkende for hvilken langsiktig profil kommunen skal ha. Ansvaret legges til politisk styringsgruppe (kommuneplanutvalget) som, sammen med administrasjonen, drøfter og beslutter hvilken visjon som skal være førende for i hvilken retning kommunen skal utvikles.

Kommunens arealstrategi er et viktig styringsverktøy og skal ligge til grunn for kommunens langsiktige arealplanlegging, samt bygge opp under kommunens visjon, verdier og utviklingsmål. Kommuneplanens samfunnsdel skal inneholde en arealstrategi som gir føringer for kommuneplanens arealdel, og som videre vil fungere som føringer i plan- og byggesaksbehandlingen i kommunen. Arealstrategien har til hensikt å vise hvor kommunen ønsker utvikling de nærmeste årene, og hva som planlegges på lengre sikt. Arealstrategien bidrar til at arealplaner blir bedre tilpasset samfunnets behov og utfordringer. Arealstrategien skal være langsiktig og ha et tidsperspektiv mot 2060, som er lenger enn kommuneplanperioden på 12 år. Det vil ved revisjon av kommuneplanen være behov for en gjennomgang og en tydeliggjøring av nåværende arealstrategi, som vil gi en tettere kobling mellom samfunnsdelen og arealdelen.

Arealdelen

En viktig del av en kommuneplan er å fastsette rammene for hvordan den langsiktige forvaltningen av kommunens arealer og naturressurser skal skje. *Kommuneplanens arealdel* styrer den langsiktige arealutviklingen i kommunen og setter rammer for framtidige tiltak og arealbruk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponering av arealene. Kommunen må ha et godt grep om veksten slik at investeringsbehov i sosial- og teknisk infrastruktur blir forutsigbart.

Planprogrammet redegjør for de utredninger som skal gjøres i forbindelse med revisjon av kommuneplanens arealdel, og som vil være et viktig kunnskapsgrunnlag for å kunne legge til rette for bærekraftige langsiktige løsninger for arealbruk, transport og tettstedsutvikling i kommunen. Utredninger som omtales i forslag til planprogram er dimensjoneringsgrunnlag, boligbyggerprognose og mobilitetsanalyse.

Plan- og bygningslovens § 4.2 stiller krav om at det skal gjennomføres konsekvensutredning (KU) for kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn. KU-forskriften forutsetter at planprogrammet, så langt som mulig, avklarer hvilke forhold som vil bli utredet og belyst i planforslaget med konsekvensutredning.

Innspill til arealdelen vil først siles og vurderes på et overordnet nivå, etter fastsatte kriterier. Innspill vil også vurderes etter arealpolitiske nasjonale, regionale og kommunale føringer.

Innspill som gjenstår etter silingsprosessen vil konsekvensutredes etter temaene som er listet opp under konsekvensutredninger i planprogrammets kapittel 6. Det vil også utarbeides risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) for de innspill som tas med videre i prosessen.

Formelt vedtak om hvilke innspill som blir med i kommuneplanarbeidet gjøres av kommunestyret ved fastsetting av planprogrammet.

5. Kommunedirektørens vurdering

Det er ikke gjort særskilte vurderinger knyttet til hvert av de overordnede hensynene i punktene under. Denne saksmalen, som krever vurdering av de overordnede hensynene, var ett av oppfølgingspunktene og virkemidlene for å følge opp den gjeldende kommuneplanen. Kommuneplanarbeidet handler nettopp om å avveie føringer og hensyn i det retningsgivende arbeidet for kommunens utvikling.

Kommunedirektøren vurderer at planprogrammet legger rammer for, og beskriver, en kommuneplanprosess som vil ivareta bredden i interesser og de overordnede føringene kommunen har for sin planmessige og langsiktige utvikling.

5.1 God folkehelse i befolkningen

5.2 Trygt og sikkert lokalsamfunn

5.3 Bærekraftig miljø- og klimautvikling

5.4 Langsiktig forvaltning av kommunens ressurser

5.5 Prinsipielle avklaringer og avveining mellom hensyn

6. Oppsummering og konklusjon

Høringsforslag til planprogram for kommuneplan 2022-33 legges ut til offentlig ettersyn og sendes på høring til aktuelle myndigheter og organisasjoner. Samtidig varsles (kunngjøres) oppstart av kommuneplanarbeidet. Kommunen benytter både lokalavisa og hjemmesiden til Rælingen kommune.

Planprogrammet skal fastsettes av kommunestyret etter at det har vært på offentlig ettersyn og høring. Høringsperioden skal være på minst 6 uker, og frist for innspill til planprogrammet er 24.8.2020.

Når innspill er vurdert og behandlet, vil kommunedirektørens tilråding til planprogram legges fram for politisk behandling til høsten. Kommunestyret fastsetter da endelig planprogram for det videre kommuneplanarbeidet.

Rælingen, 25.5.2020

Eivind Glemmestad
kommunedirektør